

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Wtorek, dnia 1 maja 1917 r.

TEATR POLSKI, Cegielniana Nr. 63.

We wtorek, dnia 1 i środę, dn. 2 maja o godz. 7 i pół wiecz.

BADYLE I PAKI

sztuka szkolna w 4 aktach Kazimierza Bieszyńskiego.

Czwartek dn. 3 maja o godz. 7 i pół wieczór po cenach popularnych galowe przedstawienie

KOSCIUSZKO POD RACŁAWICAMI

Obraz historyczny w 5 aktach (6 obrazach) Wł. Anzycy.

Stosownie do rozporządzenia. Kasa teatralna przyjmuje opłatę za bilety tylko w markach polskich lub niemieckich.

Przegląd polityczny.

Łódź, 1.V. 1917.

Wmieszanie się Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej do wojny wywołało entuzjazm w całej Anglii. Teraz, oświadczył w izbie gmin lord George, nikt wątpić nie może o celach wojennych koalicji, gdy wielka zaoceanowa Rzeczpospolita demokratyczna stanęła zbrojnie po stronie koalicji. Opinia wybitnych mężów stanu Anglii poszła jeszcze dalej w kierunku zaciśnięcia węzłów przyjaźni między obu narodami rasy anglo-saskiej. Rozpoczęto agitację w kierunku doprowadzenia do zawarcia przymierza między Stanami Zjednoczonymi a Anglią. Myśl atoli takiego przymierza bynajmniej nie jest popularną w Ameryce. Przeczyliby ono bowiem najżywniejszym interesom Unji północno-amerykańskiej, jej tradycjom i całokształtowi ustroju państwowego w Rzeczypospolitej zaoceanowej, opartego na wszechwładztwie ludu.

Dzieje atoli dowodzą, że to wszechwładztwo ludu po większej części bywa iluzoryczne. W najbardziej bowiem demokratycznych ustrojach państwowych są zawsze pewne grupy, wywierające przemożny wpływ na opinię publiczną i silny nacisk na rząd. Nieinaczej dzieje się w Unji północno-amerykańskiej, gdzie kilka wielkich kapitalistów miliardów kieruje polityką, w myśl własnych interesów i korzyści i oddawna parło już do wojny.

Ogół atoli amerykański pragnie pokoju zabarwionego, jak dotychczas życzliwością dla obozu koalicji, z którego Stany Zjednoczone poważne ciągnęły korzyści za dostarczaną broń, amunicję i produkty żywności. Temu jedynie nastrojowi zawdzięcza Wilson swoje zwycięstwo w ostatnich wyborach na prezydenta Unji, ponieważ powszechnie uważano go za apostoła pokoju. Republikanie atoli z Rooseveltem na czele na długo przed ogłoszeniem blokady obostrzonej przez niemieckie łodzie podwodne parli do wojny w celach imperjalistycznych w przekonaniu, że przy zawarciu pokoju Stany Zjednoczone odniosą poważne korzyści. Kandydata zatem Hughesa contra Wilson upadła jedynie dzięki tendencjom pokojowym ogółu, bo wybór tego ostatniego znamionował wojnę. — Roosevelt zdeklarowany wróg Niemców i zwolennik wojny, gorliwie agitował od samego początku wielkiego kataklizmu dziełowego za wystąpieniem zbrojnym po stronie koalicji.

On też miał być sekretarzem stanu spraw zagranicznych w razie wyboru Hughesa na prezydenta.

Widocznie te same czynniki wywarły przemożny nacisk na Wilsona, kiedy naraz z apostoła pokoju zmienił się na zwolennika zbrojnego wystąpienia Stanów. Też same czynniki wywarły wpływ na opinię mas ludowych, skoro wojna stała się naraz popularną w Ameryce. Do zawarcia atoli ścisłego przymierza z koalicją, prawdopodobnie nie dojdzie, bo skrepowałoby ono zanadto Unję, starającą się tradycyjnie, by w polityce zagranicznej zawsze mieć wolną rękę. Jak się dowiaduje „Kurier Warszawski“ we Wiedniu odbyło się w dniu 25 z. m. posiedzenie Koła Polskiego w parlamencie austriackim, na które przybyło 63 posłów do Rady państwa i kilkunastu z izby panów z dr. Bobrzyńskim na czele.

Prezes Koła dr. Biliński zdał sprawozdanie z konferencji Koła z prezesem ministrów w dniu 23 z. m. Oświadczył on między innymi, iż rząd z całą powagą i życzliwością przystąpić zamierza do rozpatrzenia postulatów Koła polskiego i do urzeczywistnienia pisma cesarskiego z dnia 4 listopada 1916 roku. W tym celu pragnie porozumieć się z Kolem polskim co do programu i uwzględnić wszystkie jego życzenia o ile okaże się to możliwym. Dążeniem rządu będzie zapewnić Galicji warunki gospodarczego rozwoju i wypłacić sumę odszkodowań poczynionych przez wojnę. Suma ta ryczałtowa będzie określona a wypłacana corocznie z funduszy ogólnych państwa na rzecz poszkodowanych.

Po wysłuchaniu sprawozdania swego prezesa Koła polskie uchwaliło następującą rezolucję:

Koło polskie wita wybuchłą w Rosji rewolucję, która obaliła carat, największego wroga Polski, jako zapowiedź wolności narodów i rychłego pokoju.

Koło polskie po wysłuchaniu sprawozdania swego prezesa z konferencji z prezydium gabinetu ministrów z dnia 23-go z. m. oczekuje propozycji rządu.

Koło polskie poleca prezydium wziąć pod rozwagę w komisji parlamentarnej propozycję rządu i zastrzeżenie sobie ostateczną w tej mierze decyzję. W tym celu pomiędzy 10 a 15 maja r. b. Koło polskie ma być zwołane.

W związku z projektowaniem zebraniem Koła polskiego ma być zwołane i sejmowe Koło polskie dla umocnienia całokształtu sprawy polskiej.

St. Lp.

Obchód 3-go Maja w Łodzi.

Komitet ustala program obchodu w sposób następujący:

Świętowanie jak w dni uroczyste: szkoły, biura, urzędy, fabryki i warsztaty pracy nieczynne, sklepy i magazyny zamknięte, jakkolwiek w tym kierunku przymusu wywieść nie może.

Wyjątek stanowią tylko te sklepy spożywcze i kooperatywy, gdzie niezbędna jest sprzedaż, lecz i te przynajmniej w czasie nabożeństw, t. j. od 10-ej do 1-ej winny być zamknięte.

O godz. 9-ej rano nabożeństwa dla parafian i szkół elementarnych, we wszystkich świątyniach, z okolicznościowymi przemówieniami duchowieństwa.

O godz. 10-ej specjalne nabożeństwo dla szkół średnich u Świętego Krzyża z kazaniem okolicznościowym.

O godz. 11-ej uroczyste nabożeństwo w kościele S-go Stanisława Kostki również z przemową przy udziale cechów i reprezentacji różnych stowarzyszeń i związków, które do kościoła mają się udać w ordynku ze sztandarami. Delegacje te i cechy zajmować mają miejsca w głównej nawie, poczynając od Wielkiego Ołtarza jedna za drugą w miarę przybywania do kościoła. Zaznaczamy, że nabożeństwo rozpocznie się punktualnie o godz. 11-ej. Delegacje wymienione po skończonym nabożeństwie zwiążają sztandary i rozchodzą się.

O godz. 4-ej uroczysta akademja z udziałem instytucji wszelkich, które powinny zawczasu zaopatrzyć się w bezpłatne bilety wejścia. Bilety te będą wydawane w biurze Komitetu Obchodu, Piotrkowska 108 (w lokalu Handlowców Polskich) od 3-ej do 6-ej wieczorem. Akademja odbędzie się w Teatrze Polskim, przy ul. Cegielnianej 63.

Bezpłatne odczyty i pogadanki o Konstytucji 3-go Maja w szkołach i różnych lokalach publicznych urządzone będą: w godzinach popołudniowych pomiędzy 3 a 7. Dokładny spis sal i godzin podany będzie do wiadomości publicznej. Wieczorem obchody w lokalach stowarzyszeń i sali Koncertowej.

W ciągu dnia sprzedaż kokardek narodowych przed kościołami, w salach odczytowych, na Akademji w Teatrze Polskim, w sali Koncertowej i t. d. na rzecz weteranów powstania 1863 roku.

Zgłoszenia o odczytach i obchodach należy podawać do biura Komitetu. Biuro czynne jest codziennie od 3-ej do 6-ej po poł.

Komitet wzywa wszystkich obywateli do posłuszeństwa straży honorowej, która ma zalecone utrzymywać porządek: w kościołach i przed kościołami, w salach odczytowych, w teatrach, sali Koncertowej i wszystkich lokalach stowarzyszeń.

Ponieważ odpowiedzialność za ład i porządek, złożona jest w dniu 3-im Maja na Komitet, przeto Prezydium Komitetu Obchodu uprasza wszystkie stowarzyszenia, aby: 1) zgłaszały miejsca z oznaczeniem czasu uroczystości, jaką zamierzają u siebie urządzić, do Biura Komitetu. 2) ażeby po wyjściu z kościo-

łów, odczytów i obchodów, oraz wszelkich sal zebrań nie gromadziły się tłumnie na ulicach.

Delegacje stowarzyszeń, biorące udział w uroczystym nabożeństwie ze sztandarami lub bez, wzywa się do uprzedniego zgłaszania się w biurze Komitetu (Piotrkowska 108).

Straż honorowa będzie posiadała oznaki o barwach narodowych.

W sali Koncertowej.

Urządzany staraniem Polskiej Macierzy Szkolnej uroczysty wieczór dla uczczenia 126-ej rocznicy Konstytucji 3-go Maja spotka się niezawodnie z żywym oddźwiękiem wśród społeczeństwa polskiego w Łodzi. Już sam cel przysporzenia funduszy tej pożytecznej instytucji, niosącej oświatę w najszersze warstwy ludu, powinien przekonać łodzian o konieczności wypełnienia sali Koncertowej po brzegi.

Atrakcją wieczoru będzie występ znakomitej śpiewaczki, p. Haliny Leskiej, artystki opery warszawskiej, która wybrała najpiękniejsze utwory ze swego repertuaru. Na program poza występem p. Leskiej złożą się: odczyt p. Marjana bar. Mantouffa, deklamacja p. Konrada Fiedlera, oraz śpiew chóru Tow. „Lutnia“, pod batutą p. Antoniego Michałowskiego.

Bilety wejścia są do nabycia w lokalu Macierzy—Piotrkowska 151 — w godz. od 10-ej do 1-ej w południe oraz od 4—7 po południu, w dniu zaś obchodu od godz. 5-ej po południu w kasie sali Koncertowej. Ceny biletów: miejsca siedzące — 2 mk 50 fen., wejście na salę dla uczniów 70 fen., galerja 75 fen.

U Handlowców Polskich.

W nadchodzący czwartek, w lokalu własnym Stowarzyszenia (Piotrkowska 108) odbędzie się uroczysty obchód 3 maja, w którym wezmą udział tylko stowarzyszeni i ich rodziny.

Wieczór wypełnią: w pierwszym rzędzie — odczyt, który wygłosi profesor Knothe, następnie zaś drużyna śpiewacza Stowarzyszenia, w połączeniu z orkiestrą amatorską oraz deklamacja.

Początek o godz. 7 i pół wiecz., wejście dla stowarzyszonych i ich rodzin bezpłatnie.

Kronika

— Z Polskich Kursów Pedagogicznych. W środę, dnia 2 maja o godz. 5-ej po poł. w sali Polskich Kursów Pedagogicznych (Dzielnia 44) poseł Regier wygłosi odczyt na temat „Lud a Konstytucja Majowa“.

Wykłady prof. Zawadzkiego z matematyki języka polskiego odbywać się będą w poniedziałki od godz. 7—8 wiecz.

Najbliższy wykład na temat „Reforma ortografii“ odbędzie się d. 7 maja o godz. 7 wiecz.

W niedzielę dnia 6-go maja prof. Hajkowski wygłosi dla dzieci szkół miejskich, pogadankę „O Konstytucji 3 maja“ ilustrowaną obrazami niknącymi. Szkoły, które chciałyby być obecne na pogadance, proszone są o składanie odpowiednich zgłoszeń na ręce kierownika kursów, w dniu wykładu między godz. 6—7 wiecz.

— Z T-wa Krzew. Oświaty. W nadchodzący czwartek, o godz. 4-ej po poł., odbędzie się w lokalu T. K. O. (Podleśna № 1), odczyt prof. Gustawa Baumfelda „O konstytucji 3-go maja.”
Wejście bezpłatne.

— Sekcja Odczytowa przy Komitecie Obchodu 3-go Maja wzywa Stowarzyszenia, które pragną w siebie zorganizować odczyty o Konstytucji 3-go Maja, aby zgłaszały się do Biura Komitetu, Piotrkowska 108 z zaopatrzeniem, bowiem prelegentów Sekcja posiada dosyć.

— Zebranie koła ziemianek. W dniu wczorajszym w lokalu M. R. O. odbyło się zebranie koła ziemianek.

Po ukonstytuowaniu się przyjdą w osobach pani Grabowskiej, ks. prał. Tymienieckiego oraz pań Grzybowski i Stanisławskiej — ks. prał. wystąpił z projektem zwrócenia się z odeszłą do księży o pomoc w organizowaniu schronisk, poczem jeden z delegatów zwał sprawę z poczynionych w okolicy przygotowań na przyjęcie dzieci.

Następnie przyjęto do wiadomości sprawozdania z akcji rad opiekuńczych, nadesłane z Pabjanic, Lutomska, Buczku, Wodzierad, Pruszkowa, Zelowa, Dłutowa i innych miasteczek, i odczytano odeszłą, nawołującą właścicieli do wspólnej akcji pomocy dzieciom.

Prezes koła, p. Stamirowski zwał sprawę ze swego wyjazdu w kaliskie i sieradzkie, zaznaczając, iż wobec wielkiego zniszczenia spowodowanego w tych ziemiach przez wojnę — na poważniejszą pomoc w tych stronach liczyć nie można. W dyskusji, toczącej się urzędzenia stacji etapowych, skąd by dziatwa była rozsyłana do miejsc przeznaczania zabierali głos ks. Albrecht i Tymieniecki.

Po omówieniu jeszcze kilku spraw natury wewnętrznej oraz projektów — zebranie zamknięto, wyznaczając termin następnego na dzień 16 maja.

— Wybory ławników. Wczoraj o godz. 12-ej w południe odbyło się posiedzenie komitetu wyborczego dla wyboru ławników magistratu m. Łodzi. Obecni byli nadburmistrz Schopen, oraz członkowie komitetu pp. inż. Sułowski, dr. Bräutigam, dr. Rosenblatt i Harasz. Ustalono zostało, iż przedstawiono cztery listy kandydatów, a mianowicie: polską, zawierającą nazwiska d-ra Trenknera, adwokata Edw. Filipkowskiego, Tad. Kokeli i Stef. Macińskiego; niemiecką z nazwiskami pp.: Juliusza Triebego, A. Zieglera i pastora Gerhardta; żydowską centr. kom. żyd. z kandydatami — G. Neumanem i A. Kopciowskim. Druga lista żydowska wystawia kandydaturę p. S. Hoffmana. Uzupełnienie, cofnięcie i łączenie list dopuszczalne jest do 4-go maja do g. 12-ej w południe.

— Z Magistratu. W czwartek, 3 maja zajęcia w Magistracie odbywać się będą podobnie jak w niedzielę. Posiedzenie Magistratu odłożone zostało na piątek, 4 b. m.

— Z T-wa Lekarskiego. W środę, dn. 2 b. r. o godz. 7-ej wiecz. odbędzie się posiedzenie Tow. Lekarskiego z porządkiem dziennym następującym: 1) Sprawozdanie z działalności oddziału rocznego za 17-y rok istnienia; 2) Demonstracja chorego z objawem Aschnesa (vago-tonia).

— Wezwanie. Otrzymałmy następujące wezwanie dla opublikowania w piśmie naszym:

„Obowiązani do służby wojskowej, należący do monarchji austriacko-węgierskiej, którzy nie zjawili się na ogólny odbyte 19.4.17 w Łodzi, mają przybyć 2-go maja 1917 r. na ogólny C. i K. komisji pospolitego ruszenia w Piotrkowie do koszar Sulejowskich. Papiery legitymacyjne i ewentualne dokumenty o uwolnieniu należy zabrać i osobiście C. i K. ogólny komisji pospolitego ruszenia przedstawić.

Wezwani obecnie do stawienia się, niechaj natychmiast, przedstawiwszy paszport, zażądają od odpowiedniego naczelnika powiatu świadectwa na podróż i wojskowego świadectwa na jazdę, z Łodzi i powiatu Łódzkiego, w Prezydium policji w Łodzi,

Spacerowa 14, z powiatu Brzezińskiego, w urzędzie powiatowym w Brzezińskich i z powiatu Łaskiego, w urzędzie powiatowym w Pabjanicach.

Wystąpienie się o wizę na świadectwo do podróży u C. i K. przedstawiciela N. K. A. przy General-Gubernatorstwie Warszawskim, nie jest w tym wypadku konieczne.

Obowiązani do służby wojskowej przybywający do ogólny, niechaj się tak przygotują, aby mogli, gdy okażą się zdolnymi, jechać zaraz dalej do swej uzupełniającej komendy obrony krajowej.

Kto tego rozkazu nie spełni, podlegnie najcięższej karze.

— Z komisji międzyzwiązkowej. Pod przewodnictwem zarządzającego ks. Kaczyńskiego, odbyło się posiedzenie sekcji kuchennej przy komisji międzyzwiązkowej robotników chrześcijańskich, na którym załatwiono sprawy następujące:

Wskutek braku węgla i wysokiej ceny drzewa postanowiono podnieść cenę chleba o 1 fenig na funcie, aż do czasu normalnej dostawy węgla. Piekarnia stowarzyszenia robotników chrześcijańskich wypleka obecnie 106724 funtów chleba miesiącennie.

Przyjęto do wiadomości, że sekcja zakupiła 2 wagony kartofli w kutnowskim.

— Na zjazd rad opiekuńczych W dniu wczorajszym udał się do Warszawy prezes p. Leon Grohman, w celu wzięcia udziału w obradach zapowiadzanego 6-go Zjazdu rad opiekuńczych.

Porządek zjazdu obejmuje: sprawę wysyłania dzieci na wieś, kwesta ogólno-krajowa, sejmiki a rady opiekuńcze, ochrony — szkoły i sprawę aprowizacji.

— „Ratujcie dzieci” W nadchodzący piątek, o godzinie 6 wieczorem w lokalu giełdy odbędzie się posiedzenie organizacyjnego komitetu kwesty „Ratujcie dzieci”.

— Ze szpitali. Ciężko chorzy (prócz chorych na choroby zakaźne) otrzymujący zapomogi będą przyjmowani w szpitalach bezpłatnie. Inni biedni chcąc być przyjętymi do szpitala winni postarać się o zaświadczenie z dzielnicy zapomogowej.

— Sprzedaż chleba. W celu uregulowania sprzedaży w miejskich sklepach z chlebem wprowadzony będzie następujący podział: mieszkający domów o numerach nieparzystych otrzymywać będą chleb tylko w poniedziałki, środy i piątki, mieszkańcy zaś domów o numerach parzystych — we wtorki, czwartki i soboty.

Numery domów notowane są w każdej legitymacji do kart na chleb, bez okazania której chleba nabyć nie można, i podług tych legitymacji odbywać się będzie kontrola podziału kupujących. Zgłaszający się w dni nieodpowiednie chleba nie otrzymają.

Oprócz wyszczególnionych już poprzednio 28 sklepów z chlebem, otwarte zostały jeszcze 2 sklepy miejskie: przy ul. Zgierskiej 51 i przy ul. Brzezińskiej 106.

— Kuchnie ludowe. Sprawozdanie z działalności tanich jadłodajni ludowych znajdujących pod egidą Komitetu tanich kuchni przy Del. N. P. B. za czas od 1 kwietnia 1916-go do 31 marca 1917 roku wykazuje, iż w kwietniu ub. roku w 88 kuchniach wydano 2,017,680 obiadów. W maju liczba jadłodajni powiększyła się do 98, a ilość wydanych obiadów do — 2,226,820. W czerwcu było 99 kuchni, które wydały ogółem 2,220,404 porcji. W lipcu w 100 kuchniach wydano 2,301,816 obiadów. W sierpniu notowano 102 kuchnie i — 2,312,631. We wrześniu liczba tanich kuchni ludowych dosięgła swego apogeum — doszła bowiem do 105, w których wydano jednak już tylko — 2,159,400 porcji. W październiku jeszcze liczba jadłodajni pozostała tą samą — ilość obiadów jednak podniosła się do — 2,407,504. W listopadzie już kuchni ludowych notowano 103, a wydanych przez nie obiadów — 2,203,710. W grudniu te same kuchnie wydały — 2,358,532 obiadów.

W styczniu r. b. ilość kuchni wynosiła 102, a liczba obiadów —

2,464,500. W lutym liczba obiadów wyniosła 2,268,000. W marcu pozostało już tylko 98 tanich kuchni, które razem wydały 2,512,550 obiadów.

Ogółem za cały rok sprawozdawczy wydano 27,543,127 porcji obiadów. W ciągu tego czasu od sierpnia komitet tanich kuchni wyłożył na ten cel mk. 2,057,944 fen. 78.

Niezależnie od tego dodatki na wynajęcie lokalu dano 23,183 mk., a na wszelkiego rodzaju reparacje, remonty, oświetlenie, utrzymanie porządku itp. wydatki wyasygnowano mk. 17,120. Zakup kotłów pochłonął sumę 58,303 mk. a pobilenie ich — 15,000 mk.

— 2-gie Łódzkie Rzemieślnicze T-wa Pożyczkowo-Oszczędnościowe. Wczoraj, w lokalu Resursy Rzemieślniczej, odbyło się w drugim terminie ogólne zebranie 2-go Łódzkiego Rzemieślniczego T-wa pożyczkowo-oszczędnościowego, które zagał przez rady p. J. Wereszyński. Przewodniczył p. J. Libis, w asystencji pp. J. Sikorskiego i J. Trautla; sekretarzem był Fr. Czerwiński.

Sprawozdanie z działalności instytucji za rok 1916 wykazało, że liczba członków wynosiła 668, a udziały ich rb 17,708. Wkłady oszczędnościowe stanowiły rb. 39,765, na pożyczkach u członków było rb 55,117. Ogólny obrót T-wa wyniósł rb. 13,306. Suma strat za okres czasu od 1914 do 1917 roku wynosi rb. 5316 kop. 90.

Bilans zamknięto cyfrą rb. 62,649 kop. 83. Po zatwierdzeniu sprawozdania i przyjęciu protokołu komisji rewizyjnej rozpatrzone budżet wydatków na rok 1917, przewidujący sumę rb. 3,380, który zebrani zaakceptowali, upowazniając zarząd do przekroczenia sumy tej w razie potrzeby o 10 proc.

Wobec znacznej sumy zaległych rat pożyczek, zebrani upowaznili zarząd do egzekwowania należności od członków drogą sądową.

W końcu zarządzone wybory w rezultacie których, do zarządu weszli Jan Sikorski (ponownie) i Jan Winkopf. Do komisji rewizyjnej pp. Aleksander Muszyński, Józef Sikorski i Karol Ketsch.

— Meldowanie przyjezdnych. Osoby przybywające do Łodzi winny bezwzględnie być zameldowane tegoż samego dnia w godzinach między 3 a 7 po poł.

Osoby przybywające w niedzielę, mogą się meldować w poniedziałek przed południem.

Wypadki i kradzieże:

— Znalezione zwłoki. W zagajniku pod wsią Zielonice w powiecie łaskim znaleziono zakopane zwłoki kobiece. Zachodzi podejrzenie, iż jest to ciało niejakiej Ant. Dressler, z domu Lipińskiej, pochodzącej z Pabjanic. Śmierć spowodowano przez uderzenie tępem narzędziem w głowę. Morderstwo popełnione zostało prawdopodobnie w początkach kwietnia.

— Ucieczka więźnia ze szpitala. — W szpitalu im. małżonków Poznańskich od 16 marca r. b. przebywał na kuracji 29 letni więzień Szalama Rosliński. Upatrzywszy odpowiednią chwilę, Rosliński w nocy, d. 29 b. m. uciekł ze szpitala zabierając ze sobą parę butów.

— Zgon. Do szpitala Poznańskich przywieziono chorego, w stanie nieprzytomnym, który krótko zmarł. Był to, jak się okazało, 34 letni Józef Przybylski, z zawodu robotnik, pochodzący z gminy Piątek, powiatu łęczyckiego.

Ze związków i stowarzyszeń.

× Ze Stow. Nauczycieli Chrześc. Zarząd kooperatywy przy Stow. Nauczycieli Chrz. zawiadamia, że udziałowcy, którzy nie przedstawili legitymacji do środy, dn. 2 maja (włącznie) w celu ostemplowania takowych, tracą prawo nabywania towarów.

Chleb wydawany jest w środy i soboty od 4—6 wiecz.

× Ze Związku zawodowego pracowników fryzjerskich. Onegdaj, pod przewodnictwem starszego p. Kaucza, odbyło się nadzwyczajne zebranie członków Związku Zawodowego pracowników fryzjerskich, w lokalu przy ul. Spacerowej № 41.

Omawiano sprawę teraźniejszego położenia materialnego członków i w związku z tem uznano za niezbędne porozumienie się z istniejącym w Łodzi 2 im. Związkiem pracowników fryzjerskich przy ul. Zachodniej № 49, w celu przedstawienia majstrom żądania podwyższenia pensji o 50 proc. z powodu obecnej drożyzny wszelkich artykułów spożywczych.

Dla podniesienia poziomu umysłowego, postanowiono otworzyć kursy wieczorne.

× Z cechu majstrów szewskich. Pod przewodnictwem p. M. Kapsuńskiego, odbyło się wczoraj w lokalu Resursy Rzemieślniczej zebranie cechu majstrów szewskich. Po załatwieniu różnych kwestji dotyczących, omawiano sprawę szkoły dla terminatorów, przy czem stwierdzono, że wszyscy należący do cechu majstrów winni posyłać swoich uczniów na naukę. Uznano za konieczne założyć jeszcze jedną szkołę i w tym celu czynione będą starania w Magistracie.

Następnie rozważono kwestję wzaemnego stosunku majstrów i czeładzi i wskazywano na przyczyny, które wywołały strejk w ostatnich tygodniach.

× Ze Stow. Robotników Chrześc. Podnosząc z uznaniem działalność Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich w roku ubiegłym 1916, podkreślił należy, iż wszelkie ustowania skierowane były przedewszystkiem ku temu, aby zaspokoić codzienną potrzebę członków, jednak nie zapomiano też w miarę sił i możliwości o potrzebach duchowych.

Praca Stowarzyszenia ogniskowała się w składnicy żywnościowej, w piekarni, 13 tanich

kuchniach, gdzie pracy, składnicy odzieży i „kropli mleka”. Dochody Stowarzyszenia w roku 1916 wynosiły rb. 3,979, wydatki rb. 3177. Na zapomogi wydatkowane rb. 390, na spłaty pożyczek rb. 1924. Majątek ogólny Stowarzyszenia w dniu 31 grudnia 1916 przedstawiał wartość rb. 36,178. W ciągu dwóch i pół miesięcznego istnienia piekarni wypieczone 219,127 funtów chleba, który sprzedano członkom za rubli 17,290.

Składnica żywnościowa zakupiła w ciągu roku towarów za rb. 38,615, sprzedano 38,129, z niewielką nadwyżką, pomimo, że stowarzyszeni płacili dwa a nawet trzy razy taniej od cen rynkowych.

W celu zaspokojenia potrzeb umysłowych co tydzień odbywają się w sali Stowarzyszenia pogadanki na różne tematy, wygłaszane przez księży patronów lub też uproszonych prelegentów. Wkrótce otwarta ma być czytelnia i herbaciarnia. W roku sprawozdawczym obchodzone uroczyste rocznice konstytucji 3-go maja, powstania listopadowego i styczniowego oraz urządzono wieczór żałobny ku czci Henryka Sienkiewicza.

× Ze Stow. Czeladzi Stolarskich. Członkowie Gospody Stolarskiej przesiadli na naszym pośrednictwie o zebranie się w czwartek, dn. 3 maja o godz. 7-ej rano w domu № 37a przy ul. Przedzalannej — w celu wzięcia udziału w obchodzie 126 rocznicy konstytucji.

× Z Cechu Kominarskiego. Nabożeństwo Cechu Kominarskiego odbędzie się w dniu 4 maja o godz. 9-ej rano w kościele N. M. P. na Starem Mieście.

Teatr i Muzyka.

Teatr Polski (Ogólnolana 68)

Dzisiaj, we wtorek, dnia 1 maja o godz. 7 i pół wiecz. dramat szkolny w 4 ch aktach K. Błęszyńskiego p. t. „Badył i Faki”.

W środę, 2 maja o godz. 7 i pół wiecz. „Badył i Faki”.

W czwartek 3 maja w studium artystycznym rocznicę Wielkopomnej Konstytucji 3 maja przedstawienie uroczyste, które wypełni obraz historyczny p. t. „Kościusko pod Racławicami”, orkiestra odegra hymn narodowy: Boże coś Polskę.

Kino-Teatry w Łodzi.

„Casino” (Piotrkowska № 67). Dzisiaj **Fala Negri** w 5-cio aktowej tragedji żywiowej.

Wanda Barska z cyklu „Tajemnice Warszawy”.

Pozatem ndział przyjmują: Kaz. Junosza, Raf. Bończa, Pawłowski, Bogucki, Arkawidówna, Malkowski i in.

Orkiestra w powiększonym składzie.

Początek przedstawień o 4 i pół—6 i pół o godz. 8 i pół punktualnie. W soboty i niedziele przedstawienia rozpoczynają się już o 2 i pół.

Ceny miejsc z wyjątkiem pierwszych scenów.—podwyższone.

Sala Koncertowa.

Koncert benefisowy orkiestry Ł. O. S. pod dyr. Bronisława Szulca.

W liście swym do pani von Mekk (kt.rej 4-ta Symfonia jest dedykowana), podaje Czajkowski dość szczegółowy program, który zresztą, jak każdy program, posiada wartość względną, więc nie będziemy się w nim wędzili. Pierwsza część symfonji posiada niespokojny, przejmujący charakter, a temat wstępu (walcownie) jest główną myślą całego dzieła i oznacza złowrogie fatum. Część druga kontrastuje z poprzednią marnociekim nastojem, w który wprowadza nas piękna w swej sielskiej prostocie melodia oboju na tle akordów kwartetu.

Scherzo (pizzicato ostinato) ujmuje wdziękiem i oryginalną pomysłowością. Wreszcie część ostatnia jest oparta na piosence ludowej, która autor przybrał w bardzo misterną tkaninę dźwiękową. Rok powstania tej symfonji obfituje w zdarzenia, które wywarły wielki wpływ na twórczość autora „Eugeniusza Oniegina”, jak: nieszczęśliwe i krótkotrwałe małżeństwo, ciężka choroba, stłusnek przyjacielski z p. von Mekk, która przewodzą z kompozytorem nader serdeczną korespondencją i wspierała go materialnie, z którą jednak, za obopólnym porozumieniem, nigdy się nie widział.

Wykonanie symfonji było na wyśokiści zadania. Czajkowski—to ulubiony „konik” orkiestry, którym drużyna Ł. O. S. godnie sezon zakończyła, a dyr. Szulc bądź pewnością rytmiczna, bądź subtelnością, odleni dynamicznych, wydosłał w ele momentów, decydujących o właściwym efekcie dzieła rosyjskiego twórcy.

Benefis orkiestry usławił swym udziałem p. Juliusz Thornberg, odtwarzając koncert Brahmsa D-dur. zadaniem inny styl skrzypcowy nie przedstawia tak wybitnych odrębności, jak

styl Brahmsa. Terceje i seksty, ich orkiestrowe zdwojenia, lubowanie się w większych interwałach i w dźwięcznej, ciemnej głębi, samowolna i kapryśna rytmika, upodobanie do synkop, wszystko to należy do rysów brahmsowskiej twórczości, które Thörnberg okazał się tłumaczem niepospolitym. Artysta doznał serdecznego przyjęcia, a zniewolony do nad datku odśpiewał pięknym tonem „Tęsknotę pastarki” Ole Bulla w opracowaniu orkiestrowym Svendsena. Szkoda, że wrażenie dodatnie osłabił p. Thörnberg „finishowym szlagierem”, Zigeunerweisen—Sarasatego, które dziwnie nieharmonizowały z całością programu, a których wykonanie nie usprawiedliwiło zalet pierwszorzędnego wirtuoza, jakim okazał się wczorajszy koncertant.

F. Hal.

Odczyt Kempnera u Handlowców.

W lokalu Stow. prac. handl., Spacerowa 21, znany publicysta warszawski, adw. przys. Rafał Kempner mówił na temat: „Emigracja żydów za Ocean”.

Odczytowi swemu prelegent nadał szersze tło polityczne i z iście niezwykłą wymową oratorską zilustrował przed słuchaczami dzieje żydów-emigrantów. Zdaniem prelegenta, emigracja za Ocean kwestii żydowskiej rozwiązać nie może. W latach od 1899 do 1910 wypędzała ona z kraju zaledwie stały przyrost ludności, lecz i ten rezultat w lwiej części był skutkiem nieznośnych warunków politycznych w państwie rosyjskiem. Najwięcej żydów emigrowało w latach pogromowych (1904—1906), kiedy to żydzi w panicznym strachu uciekali z kraju dla uratowania zagrożonego życia i mienia. — Zajmując pierwotnie pierwsze miejsce wśród emigrantów, żydzi z czasem zostali wypędzeni przez inne narody, wśród których liczba emigrujących wciąż wzrasta. Emigranci-żydzi składają się przeważnie z rzemieślników. Ich struktura ekonomiczna absolutnie nie nadaje się do uprawiania polityki nacjonalistycznej, która dąży do utrzymania muru granicznego pomiędzy ludnością żydowską, a społeczeństwem polskim. Nacjonalizm jest wytworem niewoli. — Niewola rodzi ghetto. W przyszłej Niepodległej Polsce nie będzie dlań miejsca.

Odczyt, poparty ciekawymi tablicami statystycznymi, nagrodzony był hucznym oklaskiem.

X.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielka Kwatera Główna, 30 go kwietnia

Włoska widownia wojny.

Sytuacja pozostaje bez zmiany.

Zachodnia widownia wojny.

Front wojsk gen. feldmarszałka Ks. Rupprechta Bawarskiego

Po rozchwianiu się wielkiego ataku w dniu 28 kwietnia, podejmowali Anglicy wczoraj tylko odosobnione ataki na Oppy, na północy od drogi z Douai do Arras.

W ciągu czterokrotnego natarcia na silnie oszaczoną miejscowość, wyzerpały się ich siły. Wieś ta pozostała w naszych rękach.

Na obydwóch brzegach Scarpe utrzymywała się w dalszym ciągu silna działalność bojowa artylerji.

Ogłędnie licząc, straty Anglików w dniu 29 kwietnia wynoszą przeszło 6000 ludzi poległych przed i w naszymi linjach. Prócz tego wojska nasze wzięły przeszło 1000 jeńców, zdobyły 40 karabinów maszynowych i zniszczyły 10 samochodów opancerzonych.

Front Niemieckiego Następcy Tronu.

Gwałtowne wywiady francuzów usiłowały wczoraj rano stwierdzić skuteczność francuskiego ognia niszczącego, skierowanego na stanowiska nasze pod Berry au Bac, pod Bri mont i na północy od Reims. Załogi naszych rowów odparły te natarcia.

Od wczoraj znowu spotęgowała się z małymi przerwami walka ogniowa na froncie od Soissons do Suippes. W godzinach wieczorowych osiągnęła ona największą gwałtowność, utrzymywała się o zmiennej sile w ciągu nocy i wzmożła się o świcie do strasznego działania.

Grupa wojsk generała-feldmarszałka Albrechta Wuertemburskiego

Nic szczególnego.

Dnia 28 kwietnia nasi zachodni przeciwnicy stracili 11, a 29 kwietnia 28 latawców. Prócz tego 3 balony na uwięzi. Do osiągnięcia rezultatu tego przyczynili się lotnicy i lotnicze działa obronne.

Rotmistrz v. Riechthofen odniósł w walce w powietrzu 48, 49, 50, 51 i 52 zwycięstwo. Należący do jego oddziału porucznik Wolff zestrzelił 22, 23, 24, 25 i 26 z kolei przeciwnika swego.

Wycieczki wywiadowcze i loty w celu rzucania bomb poprowadziły lotników naszych daleko nad Francję angielską pomiędzy Somme a morzem, od frontu Aisne aż poza Marne na południe.

Front macedoński.

Pomiędzy jeziorem Prespa a Cerną ożywiona działalność artylerji.

W czasie powrotu naszej eskadry bojowej po skutecznym ataku lotniczym na składy i linie kolejowe w łuku Cerny stracono 2 lotników angielskich.

Pierwszy General-Kwatermistrz Ludendorff.

Komunikaty francuskie.

PARYŻ, 29 kwietnia.—Urzędowo donoszą 28 kwietnia po poł.:

W nocy pomiędzy St Quentin i Oise dosyć żywa akcja artylerji. Walki na granaty ręczne w pierwszej linii w okolicy na południe od St. Quentin.

Pod Laffaux Niemcy bez powodzenia wykonali nagły atak na naprzód wysunięte posterunki francuskie.

W Szampanji dosyć gwałtowna akcja artylerji po obu stronach walczących.

Atak niemiecki, poprzedzony gwałtownym ostrzeliwaniem, zwrócony przeciw okopom francuskim na wschodzie od Auberive, załamał się we francuskim ogniu zatorowym i karabinów maszynowych.

Na lewym brzegu Mozy oddział francuski wtargnął do linii niemieckich w odcinku wzgórz 304 i powrócił z jeńcami.

PARYŻ, 29.4.—Urzędowo donoszą 28.4 wiecz.:

Nieustanna walka artylerji na przeważnej części frontu, w okolicy Aisne i w Szampanji chwilowo dochodziła do wielkiego napięcia.

Na Chemin des Dames Francuzi w okolicy Ostel poczynili postępy i wzięli jeńców. Zresztą przeważnie panował spokój. Walki piechoty nie było.

PARYŻ, 30.4.—Urzędowo donoszą 29.4 po poł.:

Pomiędzy Somme a Oise chwilami potęgująca się działalność artylerji.

Natarcia nieprzyjacielskie w okolicy Laffaux i na południu od Cerny załamały się w naszym ogniu.

W odcinku Craonne starcia patroli i walka na granaty ręczne.

Na północy od Reims nasze odosobnione przedsięwzięcia pozwoliły nam powiększyć znacznie stanowiska nasze w okolicy na północy i na południu od Courcy. W ciągu tych przedsięwzięć wzięliśmy 150 jeńców.

W Szampanji dosyć ożywiona walka pod Auberive.

PARYŻ, 30.4.—Urzędowo donoszą 29.4 wiecz.:

„Passepartout nie ważne. — **DZIŚ!** Powiększona — orkiestra. **POLA NEGRI** w 5 cto aktowej tragedji życiowej **Wanda Barska** z cyklu **„Tajemnice Warszawy”** Udział przyjmują jeszcze: Kaz Junosza, Raf. Bończa, Pawłowski, Bogucki, Arkawidówna, Małkowski i inni. — Początek przedstawienia o 4 i pół, 6 i pół, i ostatniego o 8 i pół. W soboty i niedziele o 2 i pół, 4 i pół, 6 i pół, i 8 i pół. Ze względu na nadzwyczajny nakład kapitału, związany z nabyciem obrazu, ceny podwyższone. Pierwsze przedstawienie po cenach zwyczajnych. **CASINO**

Artyleria niemiecka, zwalczana energicznie przez naszą, ostrzeliwała pod Chemin des Dames stanowiska nasze około Hurtebise. Również walka na granaty ręczne w okolicy tej jest nader ożywiona.

Na północnym zachodzie od Reims i w Szampanji skierowaliśmy skuteczny ogień niszczący na urządzenia niemieckie.

Na pozostałym froncie dzień minął spokojnie.

Komunikaty angielskie.

LONDYN, 30.4.—Główna kwatera donosi 29 kwietnia po południu:

W ciągu nocy złamano w ogniu naszym silny kontratak nieprzyjaciela, poprowadzony na nasze nowe stanowiska pod Arleux. Walka toczy się w dalszym ciągu na rozmaitych punktach na północy od Scarpe.

LONDYN, 30.4.—Główna kwatera donosi 29-go kwietnia wieczorem:

Rano zdobyliśmy na milowym froncie system rowów nieprzyjacielskich na południu od Oppy. Nieprzyjaciel wykonał bezskuteczny kontratak. Od wczoraj rano wzięliśmy 976 jeńców, w tem 16 oficerów.

Ostatniej nocy napadliśmy na oddział niemiecki na południowym-wschodzie od Pentruet, zabijając i biorąc do niewoli kilku ludzi.

Więści z Rosji.

Zwalnianie z frontu 43 letnich.

Petersburska Agencja Telegraficzna donosi, iż rząd postanowił uwolnić od służby czynnej wszystkich żołnierzy rocznika ponad 43 lata.

Żołnierz obywatel a generałowie rosyjscy.

Dnia 28 marca ukazał się w Moskwie pierwszy numer „Soldat-Graźdanin”. W artykule pod tytułem „Odgłosy starego rządu” znajdujemy dwie poufne depesze: naczelnika sztabu wodza naczelnego generała Aleksiejewa i dowódcy frontu południowo-zachodniego generała Brusilowa.

Pierwsza depesza głosi, iż z Piotrogródu wysyłane są „czysto rewolucyjne szalki” które usiłują odebrać broń żołnierzom na stacjach kolejowych. Naturalnie, będą usiłowały brać władzę w swe ręce, zarówno na kolejach, jak i na tyłach armji i zechcą prawdopodobnie, przeniknąć do samej armji. Należy tedy podjąć — pisze gen. Aleksiejew — najenergiczniejsze środki, postawić posterunki obserwacyjne na stacjach węzłowych i trzymać na tych stacjach oddziały złożone z żołnierzy pewnych, pod dowództwem zdecydowanych oficerów. Gdyby się gdziekolwiek podobne samowolne delegacje zjawyły, pożądane jest nie rozpraszać ich, lecz starać się je ująć i o ile możności natychmiast wyznaczyć sąd polowy, którego wyrok należy niezwłocznie wykonać.

Gen. Brusilow w swej depeszy mówi, iż te „delegacje robotnicze” odbierają broń policyjną i oficerom Brusilow wskazuje te same absolutne środki działania, co i Aleksiejew i kończy temi słowy: Należy zastoso-

wać najbardziej kateryczne środki aby dezorganizacja i anarchia żadna miara nie przeniknęły do armji”.

„Sądzimy — mówi o tych zarządzeniach redakcja „Soldat-Graźdanina” — iż generałowie Aleksiejew i Brusilow zrozumieli już całą niewiarygodność takiego stylu i takich środków w stosunku do ludu, który się zerwał w obronie wolności i swych praw. Sądzimy, że same fakta doprowadziły ich już do przeświadczenia, że nie w ich mocy leży przeszkodzić aresztowaniu policyj i żandarmerji i zaprowadzeniu w wolnej Rosji nowych porządków”.

O autonomię Syberji.

Pisma londyńskie donoszą z Petersburga: Ludność pochodzenia mongolskiego, zamieszkująca Syberję, postanowiła na kongresie w Irkucku zażądać od rządu autonomji narodowej.

W rowach rosyjskich.

Z Wiednia donoszą, iż według szczegółów, otrzymywanych przez sferę dyplomatyczną, w sprawie nastroju wojsk rosyjskiej armji czynnej, potwierdza się coraz bardziej przypuszczenie, iż nie żywią już one chęci kontynuowania wojny. Z pokojowych stosunków między rowami wynika, iż żołnierze rosyjscy, przebywający na froncie są, albo nader skąpo, albo też wcale nie poinformowani o wydarzeniach w Rosji, a szczególnie w Niemczech i Austro-Węgrzech. Nie wiedzieli oni nic o orędziu kierowników mocarstw centralnych dla sprowadzenia honorowego pokoju i skutkiem tego nie mogli osądzić w sposób właściwy podburzającej akcji mocarstw koalicji. Wyjaśnienia w tych sprawach żołnierze przyjmują z wdzięcznością i bez niedowierzania. Nie widać zupełnie nawet śladu nienawiści przeciwko wojskom i narodom nieprzyjacielskim. **Kronsztadt w ręku band rewolucyjnych.**

Z Petersburga donoszą, że Kronsztadt wciąż jeszcze znajduje się w rękach band rewolucyjnych, które, poparte przez kilkuset zbrojnych, wypuszczonych z więzień w dniach rewolucji, uzbrojone w karabiny i mające do rozporządzenia karabiny maszynowe, opanowały miasto. Na prośbę admirała Maksymowa Klerenski w najbliższych dniach ma udać się do Kronsztadu i próbować przywrócenia porządku.

Albo, albo...

Komendant omskiego okręgu wojskowego, Grigoriew, został przez delegację podlegającego jego rozkazom korpusu armji postawiony wobec alternatywy: albo natychmiast opuścić swe stanowisko, albo też przystąpić w charakterze zwykłego członka do miejscowego komitetu stronnictwa socjalno-rewolucyjnego. Dziennik „Omskij Wiestnik”, omawiający tę sprawę, stwierdza z zadowoleniem, że generał dowodzący wolał przyłączyć się do stronnictwa socjalno-rewolucyjnego i wśród okrzyków na cześć proletariatu międzynarodowego przybył na posiedzenie miejscowego komitetu stronnictwa.

Honorowy sąd złodziejski.

Do „Prizowskiego Kraju” donoszą z Taganrogu pod datą 28-go marca:

"Lokatorzy" miejscowego wzięcia wręczyli radzie robotników i żołnierzy z prośbą o opublikowanie odezwy—rozkaz, do pozostających na wolności zbrodni w której wszyscy korzystający ze swobody współzawodowcy — zarówno drobni kieszonkowcy jak i szerszego pokroju „operatorzy” wzywani są do zaniechania tymczasowo „pracy” pod groźbą odpowiedzialności przed sądem honorowym włodziejskim.

Telegramy.

Stany Zjednoczone a Austria.

WIEDEN, 30.4. — Urzędowe Biuro korespondencyjne donosi, że sekretarz stanu, Lansing, oświadczył w imieniu rządu amerykańskiego, iż zerwanie stosunków dyplomatycznych pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Austrią, nie pociągnie za sobą żadnych niekorzystnych zmian w traktowaniu obywateli austriackich przebywających w Stanach Zjednoczonych.

Austrjacko - węgierscy poddani zachowują tam nadal wszystkie prawa i swobody, z jakich korzystali dotychczas, o ile nie dopuszczają się wykroczeń, przewidzianych przez prawo, ani nie będą internowani w obozach, ani krępowani w swobodzie ruchów.

Hr. Hertling w Wiedniu.

WIEDEN, 30.4. Doniesienie Biura Wolffa: Cesarz Karol przyjął wczoraj w południe na specjalnej audjencji prezesa ministrów bawarskich, hr. Hertlinga. Następnie cesarz przyjął prezesa ministrów. O godz. 1 po poł. w Luksemburgu i J. C. Mości odbyło się śniadanie, na które m. in. otrzymali zaproszenie—prezes ministrów hr. Hertling, bawarski radca legacyjny, baron v. Stengel, poseł v. Wedel, poseł bawarski, następnie hr. Czernin i inni. Po południu cesarz przyjął hr. Czernina na specjalnej audjencji.

Odjazd poselstwa chińskiego.

BERLIN, 30.4. Członkowie tutejszego poselstwa chińskiego wraz ze swymi rodzinami opuszczają jutro Berlin i udadzą się do Kopenhagi.

Trzęsienie ziemi we Włoszech.

W prowincji Arezzo we Włoszech nastąpiło świeżo silne trzęsienie ziemi, które przyczyniło wiele szkód. Miejscowość Montecchi, zamieszkiwana przez dwa tysiące ludności, została zrujnowana do ostatniego domostwa. Liczba ofiar w ludziach stosunkowo niewielka, gdyż mieszkańcy, po pierwszych lżejszych wstrząśnieniach uciekli z domów, pozatem większa część ludności była właśnie zajęta pracą w polu — pomimo to naliczono na razie 40 zabitych.

Prócz wymienionej, ciężko uszkodzone zostały miejscowości: Città di Castello, San Sepolero, Monte S-ta Maria, Tiberina, San Giustiano, Anghiari, Caprese, Pieve, Santo Stefano, Lippiano i in.

Wojska amerykańskie dla Francji.

AMSTERDAM, 30.4. Biuro Reutersa dowiaduje się z Waszyngtonu: Senat przyjął dalej 56 głosami przeciw 31, wniosek upoważniający Roosevelta do utworzenia 4-ch dywizji piechoty dla służby we Francji.

Katastrofa w kopalni.

Z Bochumu donoszą: W kopalni Karol Fryderyk w Wiemelhausen w ubiegłą sobotę o godz. 5 m. 40 rano oberwała się winda, w której znajdowało się 42 górników.

Wydobycie ofiar — jak również ustalenie liczby poszkodowanych było na razie niemożliwe. Zachodzą o bawy, iż wielu z opuszczających się w windzie górników poniosło śmierć.

Stany Zjednoczone — deska ratunku dla świata.

AMSTERDAM, 30.4. — „Daily Chronicle” otrzymało wiadomość z New Jorku, że podczas obrad dyplomatów angielskich, francuskich i amerykań-

skich, kwestia żeglugi uznana będzie za najważniejszą. Gabinet w ubiegły piątek naradzał się nad tem bardzo długo. Idzie głównie o przyspieszenie wykonania programu budowy okrętów. W Ameryce wszyscy dokładnie rozumieją powagę położenia. Misja francuska oznajmiła wprost, że światu grozi śmierć głodowa i że jedynie Stany Zjednoczone są w mocy wpłynąć korzystnie na zmianę sytuacji drogą wzmożonej produkcji i zwiększenia transportów.

Telegramy własne. (Z ostatniej chwili).

Trudności aprowizacji Anglii.

BERN, 30.4. W A.T. — W angielskiej izbie wyższej Lord Devenport przemawiał w kwestji zaprowiantowania przyczem wyraził się m. in., że dotychczasowe usiłowania ograniczenia spożycia chleba powiodły się zaledwie częściowo. Anglia powinna przetrwać — skoro nie może liczyć na dowóz z pewnością. Komunikacja okrętowa jednak tej pewnością nie gwarantuje wcale. Pomimo to można stać się panem sytuacji — o ile tylko ludność zastosuje się do proponowanych ograniczeń.

Musimy mniej „jadać”, aby przetrwać leżący przed nami niebezpieczny okres czasu — w przeciwnym razie do samych przyszłych zbiorów cierpielibyśmy nadzwyczajny niedostatek.

Pobór w Ameryce.

AMSTERDAM, 30.4. WAT. „Handelsblad” dowiaduje się z Ameryki prze Anglię, iż pierwsze pół miliona żołnierzy będzie powołane na podstawie nowego prawa wojskowego około 1 sierpnia.

Neutralność Hiszpanji.

BERN, 30.4. WAT. Pisma hiszpańskie donoszą z Madrytu: Harura wypowiedział wczoraj swoją z zacieka-

wieniem oczekiwaną mowę, w której oświadczył, że Hiszpania bezwarunkowo powinna zachować w dalszym ciągu ścisłą neutralność.

W sprawie kongresu socjalistów.

ZURYCH, 30.4 (WAT) Jak donoszą z Petersburga, francuska większość socjalistyczna odmówiła położenia swego podpisu na liście, w którym socjaliści oficjalnie odrzucili propozycję przyjęcia udziału w kongresie socjalistów w Sztokholmie.

Wyjazd ambasadorów mocarstw centralnych.

AMSTERDAM, 30.4 (WAT) Ambasadorowie Niemiec i Austro-Węgier w Chinach znajdują się w drodze do St. Zjednoczonych. Mają oni wspólnie z posłem hr. Tarnowskim wyruszyć do Europy na parowcu „Rhydham”.

Inowacje w armji rosyjskiej.

PETERSBURG, 30.4 (WAT) Doniesienie Pet. Ag. Tel.: Minister wojny wydał rozkaz dzienny do wojsk, na mocy którego w przyszłości każdy korpus, pułk i kompanja wybierze z łona swego specjalną komisję, która się zajmie utrzymaniem dyscypliny w wojsku, kontrolą zaprowiantowania. Obowiązkiem komisji będzie przedsięwzięcie środków przeciwko wszelkim nadużyciom służbowym, ze strony komenderujących oraz załatwianie wszelkich sporów, wynikłych między oficerami i szeregowcami.

Pozatem rozkaz dzienny upoważnia wojsko do wyboru sądu dyscyplinarnego do załatwiania nieporozumień między żołnierzami.

Plechanow w komisji wykonawczej.

PETERSBURG, 30.4. WAT. Pet. Ag. Tel. donosi: Komisja wykonawcza robotników i żołnierzy zaważała Plechanowa, aby przyłączył się do składu komisji z prawem głosu doradczego.

Petain szefem sztabu.

GENEWA, 30.4. W.A.T. Ag. Havasa potwierdza doniesienie o mianowaniu gen. Petaina szefem sztabu przy ministerjum wojny.

Wydział rejestracji Strat Kolejowych, pocztowych i komorowych przy Radzie Głównej Opiekuńczej

Oddział w Łodzi, Piotrkowska 56, (dom Szwejkerta)

zwraca niniejszym uwagę osób zainteresowanych, że ze względów na krótki jeszcze czas istnienia tegoż wydziału należy się spieszyć z zarejestrowaniem strat w celu uzyskania po wojnie odszkodowania.

==== Biuro oddziału czynne codziennie od godziny 10 rano do 1 po południu. ====

Stowarzyszenie Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi.

W myśl § 27 ustawy, w niedzielę dnia 6 maja r. b., punktualnie o godzinie 4 po południu odbędzie się w lokalu naszego Stowarzyszenia (Piotrkowska 108) zwyczajne roczne

Ogólne Zebranie

Członków Stowarzyszenia, prawomocne bez względu na ilość obecnych. Porządek dzienny następujący:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego,
- 2) Odczytanie protokołu z poprzedniego Ogólnego Zebrania Sekcji Polskich Kupców i Przemysłowców, odczytanie sprawozdania z działalności za rok 1916, Sekcji Polskich Kupców i Przemysłowców, odczytanie sprawozdania rachunkowego za rok 1916, Sekcji Pol. Kupców i Przem. odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej.
- 3) Zatwierdzenie budżetu na rok 1917.
- 4) Wybory: 9 członków Zarządu, 3 zastępców, 3 członków komisji rewizyjnej i 2 zastępców.
- 5) Wnioski Zarządu i Członków.

UWAGA: Wnioski winny być złożone najpóźniej na 3 dni przed Ogólnym Zebraniem.

Zarząd.

SZKOŁA TECHNICZNA

w Łodzi, Pańska 9 róg Zawadzkiej.

Kurs przygotowawczej klasy obejmują następujące przedmioty: arytmetyka i algebra w zakresie kursu 3-ich klas szkół średnich, przyroda i geografia, jęz. polski i niemiecki, rysunki, kreślenie i kaligrafia rondo. Zapis kandydatów do tej klasy odbywa się bez egzaminu codziennie między 3—6. Do specjalnych klas przyjmujemy kandydatów i kandydatki po zdaniu odpowiedniego egzaminu lub za świadectwem szkolnym. Kończący szkołę otrzymuje dyplom pomocnika inżyniera budowy, mechaniki lub elektrotechniki. Nauka teoretyczna i praktyczna. Całkowity kurs trwa 3 lata. Bliższych informacji udziela kancelarja między 8 — 7 codziennie.

Sprzedam

Szafę mahoniową.
Lustro — obrazy.
Meble pluszowe.
...aszyne do szycia
Singera.

Stolik kuchenny
i rozmaita damska
garderoba i in. rzeczy.
Południowa 24,
stróż wskaże.

Apteka sielska pod Łodzią

w letnisku bardzo licznie uczęszczanem, do wydzierżawienia od 1 lipca r. b.

Dojazd tramwajami podmiejskimi. Bliższa wiad. w aptecce róg Benedykta i Wólcząńskiej.

Nakładacz lub nakładaczka - potrzebna od zaraz.

Wiadomość: w administracji „N. Kurjera Łódzkiego”.

Zakład Kąpielowo-Zdrojowy

Ciechocinek.

Kąpiele solankowe, błotne, kwaso-węglowe, elektryczne i inhalatorjum. Świetne skutki lecznicze. Najtańsze utrzymanie.

Tegoroczny sezon kąpielowy w Ciechocinku rozpocznie się 1-go Maja. Ażby klasom mniej zamożnym z Król. Polskiego umożliwić korzystanie z kąpeli leczniczych, ceny kart sezonowych i biletów zostały do dnia 10. Czerwca o duzo, w stosunku do cen w głównym sezonie, obniżone. Kąpiel solankowa kosztuje od 0,50 Mk. do 1,50. Mk. kąpiel błotna, elektryczna i kwaso-węglowa od 2,00. Mk. do 3,00. Mk. Bilety dziecięce kosztują mniej-więcej połowę.

Sezon wstępny od 1 Maja do 1 czerwca.

Sezon główny od 1 czerwca do 1 października.

CESARSKI ZARZĄD KĄPIELOWY.

Akuszerka

z dyplomem Cesarskiej Akademii medycznej w Piotrogródzie, praktykująca 20 lat przyjmie. Piotrkowska 132 w podw.

OGŁOSZENIA DROBNE:

MEBLE

brzyli wybór nowych, okazałych stołowe, sypialne, salony, biurka, biblioteki, szafy, otomany, łóżka metalowe, krzesła gładkie. Wobec zastrzeżeń sprzedaje po cenach własnych i niżej. Magazyn Mebli Władysława Romiszowskiego Piotrkowska № 116 i niżej front 10

Błacharski czeladnik potrzebny za dobrem wynagrodzeniem. Piotrkowska № 189.

Cieśle, stolarze i ogrodnicy znajdują stałą pracę. Zgłaszać się należy do Komendantury miejskiej w Sochaczewie

Ewa Lesikowska zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Fajga Szezunak zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi

Józef Jowian zgubił paszport niemiecki wydany w Turku

Książki w języku niemieckim w różnych językach. encyklopedia, pisma ilustrowane kupuje Zofja Tuwim. Zawadzka № 6—10.

Kobietę lub mężczyznę z gotówką 750.—1500. rb potrzebuję do współpracy. Interes pewny—korzystny. Włodzimierska № 9—3.

MEBLE stołowe sypialnia dębowa kuchenne urządzenie sprzedam po cenie kosztu. Orła 23 stolarnia

Nauczyciel A. Tuwim udziela lekcji języka niemieckiego i łaciny przyspasabia do wszystkich średnich zakładów naukowych i udziela korepetycji uczniom z jakiegokolwiek każdego przedmiotu ulica Zawadzka № 6—10.

Panią z średnim wykształceniem lat 28 poszukuje osoby wychowawczyni lub do towarzystwa w domu chrześcij. na wyjazd. Rossmend poważne. Oferty w redakcji pod 61448

Stanisław Korosiński zgubił paszport niemiecki wydany w Lutymiersku

Zuzel (szlaka) bezpłacie. ale natychmiast to zabrania. Zachodnia № 38 H. Offenbach

Zaginiony oaszport niemiecki wydany w Łodzi, na imię Zofji Ostrowskiej

Zaginiony chłopezyk na imię Staś. lat 5. blondyn, w popielatym ubranku. Wyszedł 1 maja róg Andrzeja i Promenady № 7. Odprowadzić do właściciela Kochanowskiego Andrzeja № 7